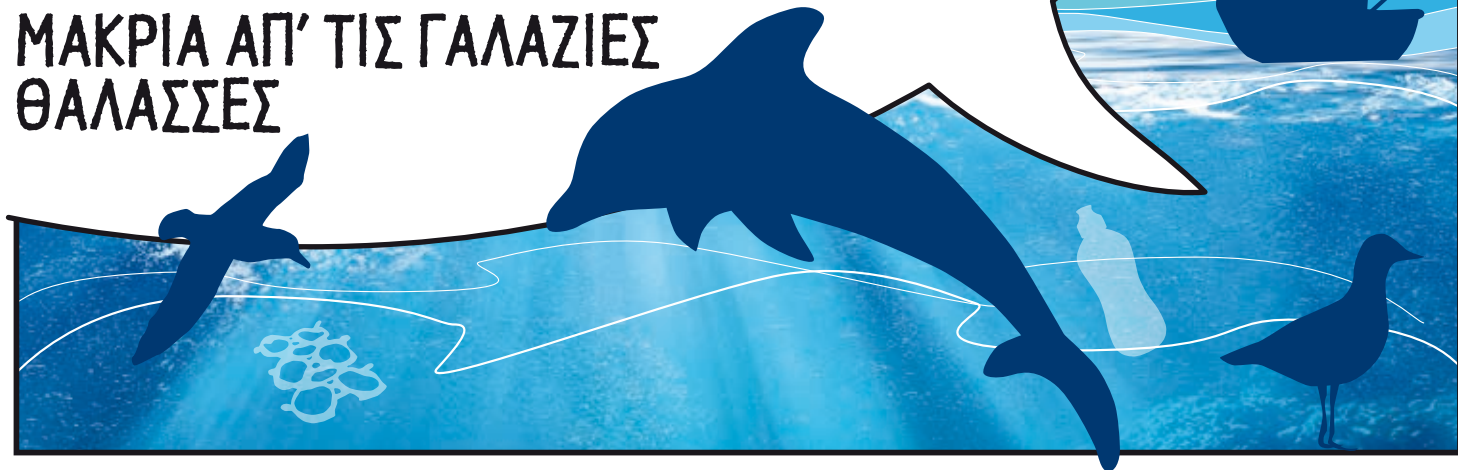

ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΜΕΤΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ; Η ΘΕΣΗ ΤΟΥΣ ΣΤΟΝ ΜΠΛΕ ΚΑΔΟ!

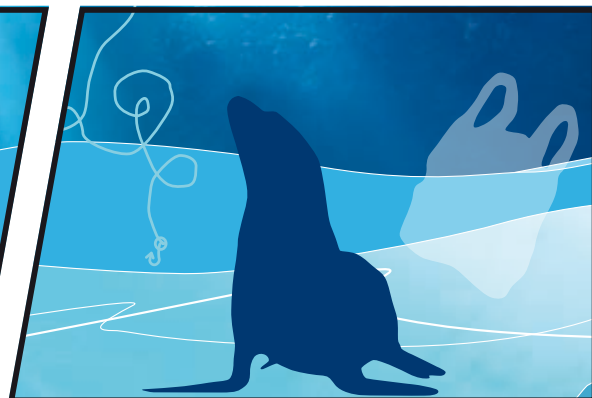
ΜΑΚΡΙΑ ΑΠ' ΤΙΣ ΓΑΛΑΖΙΕΣ
ΘΑΛΑΣΣΕΣ

18+1 Ιδέες για δραστηριότητες

Υλικό Μαθητή

Οι μαθητές ενσωματώνουν
στην καθημερινότητά τους
την ανακύκλωση
πλαστικών συσκευασιών
στον μπλε κάδο

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ,
ΜΕ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΜΕΔΙΕΣ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ

Το Πρόγραμμα υλοποιείται κυρίως σε νησιά και παράκτιες περιοχές,
σε συνεργασία με τους κατά τόπους Δήμους.

ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΜΕΤΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ;
Η ΘΕΣΗ ΤΟΥΣ ΣΤΟΝ ΜΠΛΕ ΚΑΔΟ!
ΜΑΚΡΙΑ ΑΠ' ΤΙΣ ΓΑΛΑΖΙΕΣ
ΘΑΛΑΣΣΕΣ

Δραστηριότητα

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

Παράρτημα

Παράρτημα

1 ΚΑΤΑΓΡΑΦΕΑΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ...6-7

2 ΤΟ ΔΙΚΟ ΜΟΥ TOP-10...8-9

3 ΠΩΣ ΚΑΤΑΛΗΓΟΥΝ ΣΕ ΘΑΛΑΣΣΕΣ ΚΑΙ ΑΚΤΕΣ;...10-11

4 ΠΟΣΟ ΖΟΥΝ;...12-13

5 ΠΩΣ ΑΠΕΙΛΟΥΝ ΤΑ ΖΩΑ;...14-15

6 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ...16-17

7 ΟΙ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ...18-19

8 ΠΩΣ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΑΠΕΙΛΕΣ...20-21

9 ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΟΛΑ ΤΑ ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΙΔΙΑ...22-23

10 ΜΙΚΡΟΠΛΑΣΤΙΚΑ...24-25

11 ΣΗΜΑΝΣΗ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΩΝ: ΑΥΤΗ Η ΣΠΑΖΟΚΕΦΑΛΙΑ...26-27

12 ΙΕΡΑΡΧΩΝΤΑΣ ΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ...28-29

13 ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΣΤΟΝ ΜΠΛΕ ΚΑΔΟ...30-31

14 ΛΑΘΗ ΣΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΠΟΥ ΑΝΑΚΥΚΛΩΝΟΥΜΕ...32-33

15 ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΡΑΜΜΗ ΣΤΟΝ ΚΥΚΛΟ...34-35

16 Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΑ ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΜΙΑΣ ΧΡΗΣΗΣ...36-37

17 ΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ...38-39

18 ΕΝΑ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΟΥ...40-41

+1 ΟΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ...42-43

1 ΦΥΛΛΟ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ...44

2 ΤΙ ΜΠΑΙΝΕΙ ΣΤΟΝ ΜΠΛΕ ΚΑΔΟ...45

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ - ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ...46

Συγγραφή

Επιστημονικοί Σύμβουλοι:

Επιστημονικός Υπεύθυνος:

Υπεύθυνος Προγράμματος:

Φιλολογική Επιμέλεια:

Δημιουργικός Σχεδιασμός:

Επεξεργασία φιλμ, μοντάζ, εκτύπωση:

Ηρώ Αλάμπεν, Βίκυ Μαλωτίδη, Βασίλης Ψαλλιδάς και Μιχαήλ Σκούλλος

Θωμάς Βλαχογιάννη, Δημήτρης Παπασωτηρίου και Βίκυ Μανανά

Μιχαήλ Σκούλλος

Βασίλης Ψαλλιδάς

Μιχάλης Μακρόπουλος

Αντώνης Καπίρης

Τυπογραφείο Mastergraph, Κονίτσας 2, 18345, Μοσχάτο Αττικής

Εικόνες που δεν αναφέρουν τον φωτογράφο χρησιμοποιούνται κατόπιν άδειας από το Shutterstock.com

ISBN: 978-960-6793-28-8

Τυπωμένο με φιλικά προς το περιβάλλον μελάνια,
σε ανακυκλώσιμο χαρτί χωρίς χλώριο, από πιστοποιημένα δάση (PEFC).

18+1 Ιδέες για δραστηριότητες - Υλικό Μαθητή

Το έντυπο αυτό έρχεται να ενισχύσει την εμπειρία που βίωσες όταν η ομάδα MEDIES επισκέφτηκε την τάξη σου. Έχει ως στόχο να σκεφτείς όλα όσα έχουν συζητηθεί στην τάξη σου και να σου δώσει ιδέες για περισσότερες δράσεις και δεσμεύσεις!

Είσαι έτοιμη/ος;

Το **Υλικό του Μαθητή** που κρατάς στα χέρια σου αφορά στη σωστή διαχείριση των πλαστικών. Πολλά από αυτά καταλήγουν ως απορρίμματα στη θάλασσα και τις ακτές της χώρας μας επειδή ακριβώς δεν τα διαχειριζόμαστε σωστά.

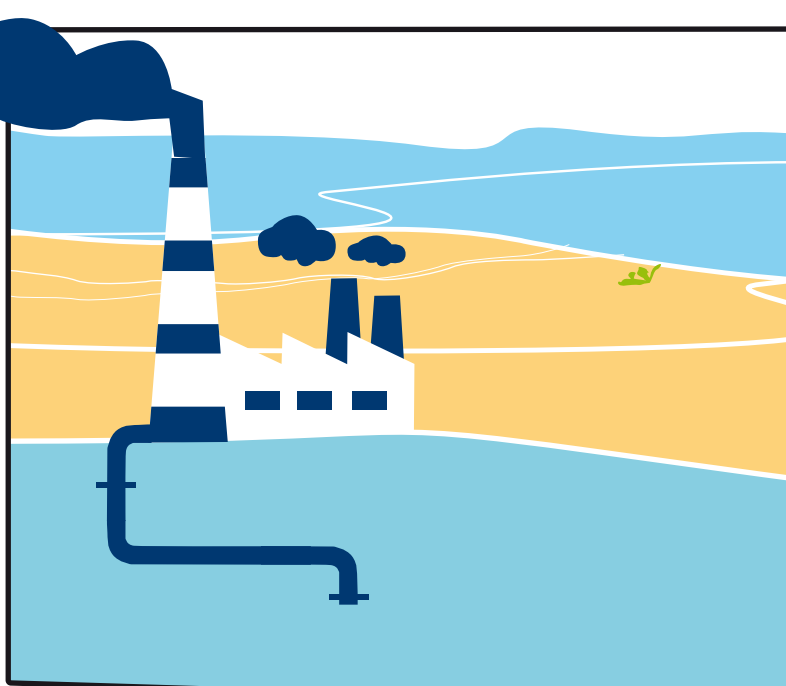
Διαβάζοντας αυτές τις γραμμές θυμήσου ότι η Μεσόγειος, η θάλασσα που βρέχει τις ακτές της χώρας μας, βρίσκεται σε ένα κομβικό σημείο του πλανήτη όπου συναντώνται η νότια Ευρώπη, η βόρεια Αφρική και η δυτική Ασία. Όπως ακριβώς το λέει και το όνομά της, είναι μια σχεδόν κλειστή θάλασσα με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Ένα από αυτά είναι τα γαλάζια, διάφανα νερά της.

Τα νερά της Μεσογείου φιλοξενούν εντυπωσιακό αριθμό θαλάσσιων ειδών, καθιστώντας την μία από τις 25 πιο σημαντικές σε βιοποικιλότητα περιοχές παγκοσμίως.

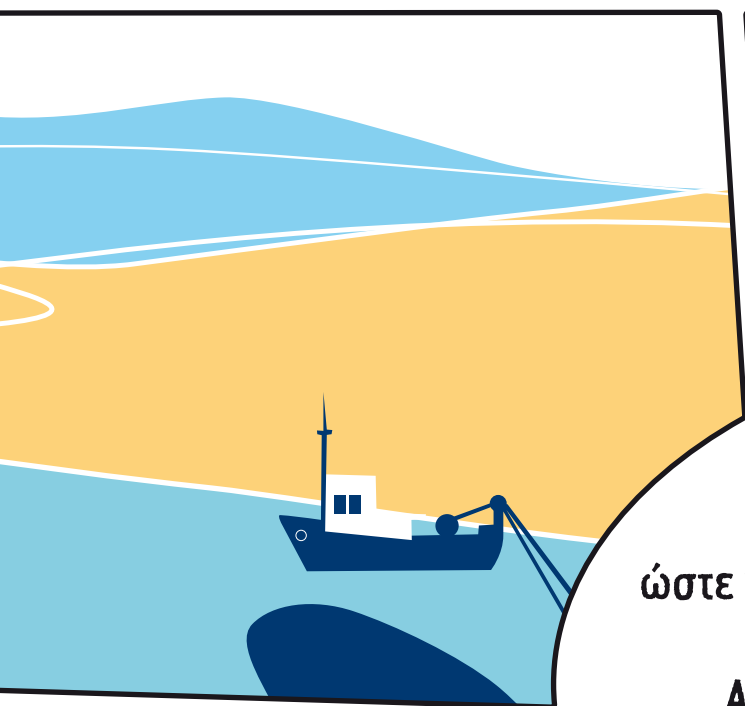
Στις χώρες που περιβάλλουν τη Μεσόγειο κατοικούν πάνω από 500 εκ. άνθρωποι και τις επισκέπτονται κάθε χρόνο πάνω από 350 εκ. τουρίστες, για να χαρούν τα διάφανα και γαλάζια νερά της, συμβάλλοντας έτσι σημαντικά στην οικονομία των μεσογειακών χωρών.

Όμως η Μεσόγειος και οι οργανισμοί που φιλοξενεί απειλούνται από ανθρώπινες δραστηριότητες όπως ο τουρισμός, η αλιεία, η γεωργία, η βιομηχανία και η ναυτιλία. Οι δραστηριότητες αυτές έχουν ως αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, την υπερεκμετάλλευση των θαλάσσιων πόρων, τη θαλάσσια ρύπανση, την υποβάθμιση και την καταστροφή των θαλάσσιων ενδιαιτημάτων. Ένα σημαντικό είδος ρύπανσης είναι αυτή από τα πλαστικά. Καθημερινά εκατοντάδες τόνοι πλαστικών καταλήγουν στο παράκτιο και θαλάσσιο περιβάλλον!

Βασική προϋπόθεση για να διατηρήσει η Μεσόγειος την οικολογική και οικονομική της αξία είναι η δραστική μείωση όλων αυτών των πιέσεων που δέχεται. Για να γίνει αυτό, πρέπει οι κυβερνήσεις και οι παραγωγικοί τομείς να βελτιώσουν τα μοντέλα ανάπτυξης σε παγκόσμιο και εθνικό επίπεδο και να στραφούν προς το μοντέλο της κυκλικής οικονομίας. Αλλά και όλοι εμείς ως πολίτες και καταναλωτές παίζουμε καθοριστικό ρόλο. Ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τα πλαστικά και ειδικά τα πλαστικά μίας χρήσης, η λύση, σε μεγάλο βαθμό, είναι και στα δικά μας χέρια.

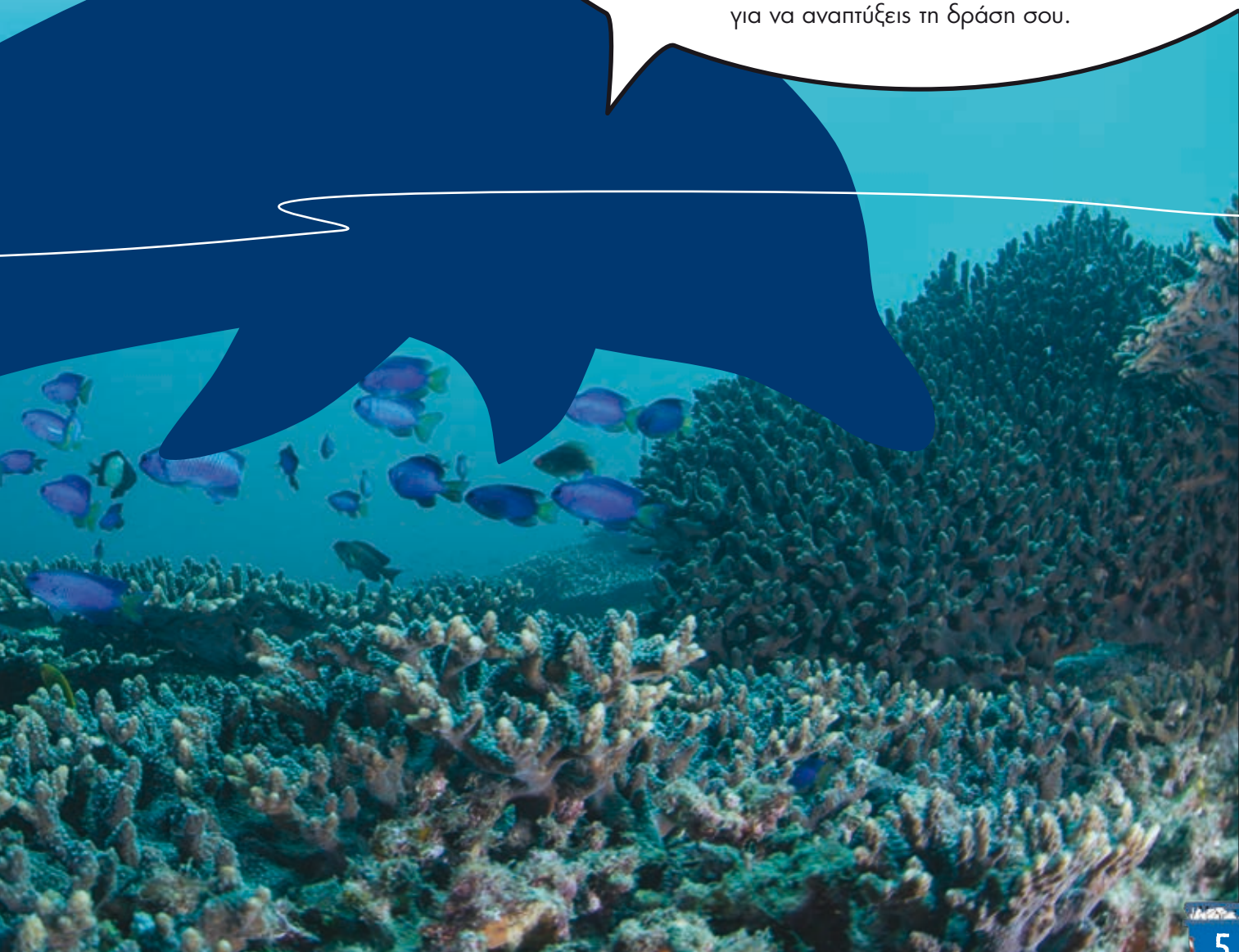

Θέλεις να βοηθήσεις
να αλλάξουμε συμπεριφορές
ώστε να διατηρήσουμε τις γαλάζιες μας θάλασσες
καθαρές από πλαστικά;
Αν θέλεις, μπορείς και εσύ να συμβάλεις
σε μια καλύτερη ποιότητα ζωής
για όλους.

Η έκδοση αυτή σου προσφέρει χρήσιμο υλικό
για να αναπτύξεις τη δράση σου.

Δραστηριότητα **1**

ΚΑΤΑΓΡΑΦΕΑΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Αφού χωρίσεις σε κατηγορίες τα απορρίμματα του σπιτιού σου, μπορείς να καταγράψεις με τη βοήθεια μιας ζυγαριάς το βάρος τους για μία εβδομάδα; Οι κατηγορίες αντιστοιχούν σε διαφορετικούς κάδους:

ΜΠΛΕ ΚΑΔΟΣ

Συσκευασίες που ανακυκλώνονται, όπως πλαστικά και γυάλινα αντικείμενα, μπουκάλια, χαρτόκουτα, κ.ά. Δες τι μπαίνει στον μπλε κάδο στη σελίδα 45.

ΜΠΛΕ ΚΩΔΩΝΑΣ

Εδώ πετάμε όλα τα γυάλινα μπουκάλια που κάποτε περιείχαν λάδι, άρωμα ή κολόνια, φάρμακο, μαρμελάδες, τουρσί, κρασί κ.ο.κ. Απαγορεύεται να πετάξουμε στους κάδους για το γυαλί τα ακόλουθα: Γυάλινα ποτήρια, πιατικά, φλιτζάνια, θραύσματα από καθρέφτη ή τζάμι, λάμπες ή γυαλί που περιέχει μόλυβδο (κρύσταλλο).

ΚΑΦΕ ΚΑΔΟΣ

Υλικά που μπορούν να κομποστοποιηθούν, όπως φυτικά υπολείμματα κουζίνας, κλαδέματα κ.ά. Ακόμα κι αν δεν έχεις καφέ κάδο στο Δήμο σου, μάθε τι μπαίνει στο κομπόστ στη σελίδα 46.

ΠΡΑΣΙΝΟΣ ΚΑΔΟΣ

Όλα τα μη ανακυκλώσιμα και μη βιοδιασπώμενα κοινά σκουπίδια, όπως υπολείμματα τροφών (που δεν πάνε στο ΚΑΦΕ ΚΑΔΟ), παλιά ρούχα που δεν πάνε στον ειδικό κάδο, λερωμένα κουτιά πίτσας, φελιζόλ, ξύλινα αντικείμενα, δερμάτινα, κ.ά. Προσοχή: Μέσα σε σακούλες - καλά δεμένες!

ΑΛΛΟ ΡΕΥΜΑ ΧΩΡΙΣΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ

Όσα δεν μπαίνουν στις άλλες κατηγορίες κάδων αλλά έχουν ειδική μεταχείριση, όπως μπαταρίες, λάμπες, ρούχα, φάρμακα, ογκώδη αντικείμενα, λευκές συσκευές, παλιά ηλεκτρονικά, κ.ά.

ΜΠΛΕ ΚΑΔΟΣ

Έβαλα

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Συνολικό Βάρος: .....

ΜΠΛΕ ΚΩΔΩΝΑΣ*

Έβαλα

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Συνολικό Βάρος: .....

ΚΑΦΕ ΚΑΔΟΣ**

Έβαλα

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Συνολικό Βάρος: .....

ΚΟΙΝΑ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Συνολικό Βάρος: .....

ΆΛΛΟ (ειδική μεταχείριση):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Συνολικό Βάρος: .....

- Τι συμπέρασμα βγάζεις από τα βάρη που κατέγραψες;
- Υπάρχει κάτι που θα μπορούσες να μην απορρίψεις;
- Κράτησε όλα τα πλαστικά χωριστά από τα άλλα απορρίμματα. Μπορεί να εκπλαγείς από τον αριθμό των πλαστικών μίας χρήσης που καταναλώνεις!

* Όπου δεν υπάρχει, τα βάζουμε στον μπλε κάδο

**Αν υπάρχει

Πού καταλήγουν συνήθως τα φυτικά υπολείμματα απ' την κουζίνα μας, αν δεν έχουμε καφέ κάδο στο Δήμο μας;

Τι εναλλακτική λύση έχουμε για τη διαχείριση των απορριμμάτων που μπορούν να κομποστοποιηθούν;

Στην εποχή του κορωνοϊού πρέπει να είμαστε ακόμα πιο προσεκτικοί.
(Δες τις οδηγίες για ασφαλή καθαρισμό στις Ενδεικτικές Απαντήσεις και Χρήσιμοι Συνδέσμοι, σελ. 46).

[illegible]

Με βάση τα αποτελέσματα της καταγραφής σου,
συμπλήρωσε το δικό σου top-10 απορριμμάτων.

ΤΟΠΟΣ: .....

ΗΜΕΡΑ/ΝΙΑ: .....

ΤΟ ΔΙΚΟ ΜΟΥ TOP-10:

- 1 .....
- 2 .....
- 3 .....
- 4 .....
- 5 .....
- 6 .....
- 7 .....
- 8 .....
- 9 .....
- 10 .....

Υπήρξε κάποιο αντικείμενο
που σου έκανε εντύπωση;

Υπήρξε κάποιο σαν αυτά που κι εσύ
χρησιμοποίησες πρόσφατα;

Πόσα αντικείμενα στο top-10
είναι πλαστικά «μίας χρήσης»;

Φωτ. Β. Ψαλλιδάς

**Σε τι διαφέρει το δικό σου top-10 από το αντίστοιχο
π.χ. της χώρας σου* ή της Ευρώπης**; Πώς το εξηγείς;**

* Παγκόσμιος Εθελοντικός Καθαρισμός Ακτών HELMEPA, σελ. 46

** Marine Litter Watch (European Environment Agency -EEA), σελ. 46

ΠΩΣ ΚΑΤΑΛΗΓΟΥΝ ΣΕ ΘΑΛΑΣΣΕΣ ΚΑΙ ΑΚΤΕΣ

Μπορείς να σκεφτείς απορρίμματα που «παράγονται» μακριά από τις ακτές; Πώς μεταφέρονται;

Πού βρίσκονται οι περισσότερες πηγές απορριμμάτων; στη θάλασσα ή στη στεριά;

Γιατί έχει μεγάλη σημασία να κρατάμε τα ποτάμια και τα ρέματα καθαρά;

Για καθεμία από τις παρακάτω περιπτώσεις συμπλήρωσε 2 πιθανά απορρίμματα που μπορεί να καταλήξουν στη θάλασσα εξαιτίας μιας λάθος πρακτικής.

Σημείο/Πηγή	Απορρίμματα	Λάθος Πρακτική
Σπίτι, νοικοκυριό γενικά	1. 2.	
Το μπάνιο/WC ενός σπιτιού		
Εργοστάσιο		
Κατάστημα		
Θερμοκήπιο ή άλλη γεωργική εκμετάλλευση		
Ψαροκάικο		
Ιχθυοκαλλιέργεια		
Λουόμενος ή επισκέπτης παραλίας		
Σκάφος αναψυχής (γιότ ή ιστιοπλοϊκό)		
Μεγάλο πλοίο (επιβατικό ή μεταφοράς εμπορευμάτων)		
Εκδρομέας σε ένα βουνό		
Πεζός ή οδηγός σε δρόμο μακριά από τη θάλασσα		
Παράνομη χωματερή		
Η αυλή του σχολείου μου		

Για κάθε «λάθος πρακτική» σκέψου μια εναλλακτική «σωστή πρακτική».

Τα βαθύτερα αίτια του προβλήματος είναι η ανεπαρκής διαχείριση των απορριμμάτων, η έλλειψη κατανόησης της πολυπλοκότητας του προβλήματος αλλά και η δική μας αδιαφορία και ανευθυνότητα.

Δραστηριότητα **4** ΠΟΣΟ ΖΟΥΝ;

6
Εβδομάδες

2
Μήνες

έως 5
Χρόνια

Αποσιγάρο

Φωτ. Β. Ψαλλιδάς

Πάνα μωρού

Φωτ. Μ. Πατεράκη

200
Χρόνια

Εφημερίδα

Φωτ. Μ. Πατεράκη

Κουκούτσι μήλου

Φωτ. Ελ. Χαλκιαδάκης

450
Χρόνια

Τοποθέτησε τα αντικείμενα στη σωστή θέση με βάση τον εκτιμώμενο χρόνο αποσύνθεσής τους στη θάλασσα (σχεδιάζοντας μια γραμμή από το αντικείμενο προς τον εκτιμώμενο χρόνο αποσύνθεσης).

Γυάλινο μπουκάλι

Φωτ. Κ. Λαδός

Αλουμινένιο κουτάκι

Φωτ. Κ. Λαδός

Πλαστικό μπουκάλι

Φωτ. Β. Ψαλλιδάς

10-20

Χρόνια

50

Χρόνια

Κονσέρβια

Φωτ. Κ. Λαδός

Πετονιά

Φωτ. Κ. Λαδός

600

Χρόνια

Απεριόριστο

Δοχείο καφέ Styrofoam

Φωτ. Ελ. Χαλκιαδάκης

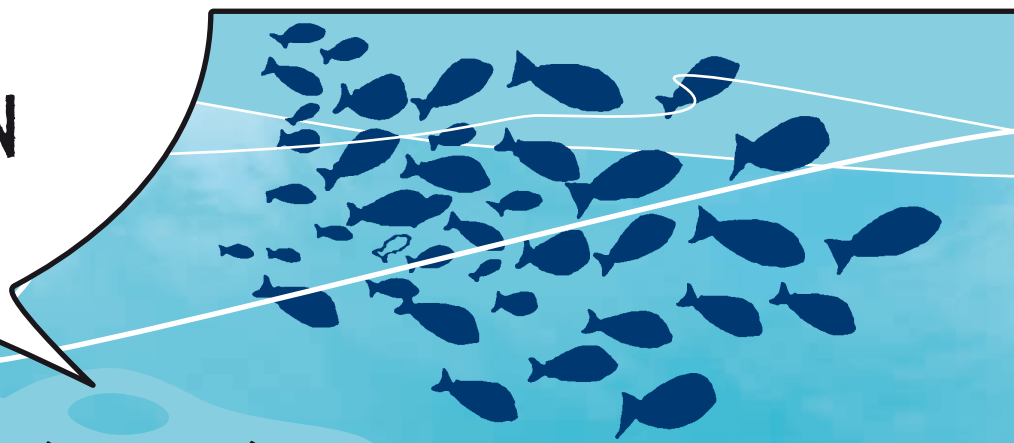

**Λεπτή σακούλα
supermarket**

Φωτ. Αγνώστου

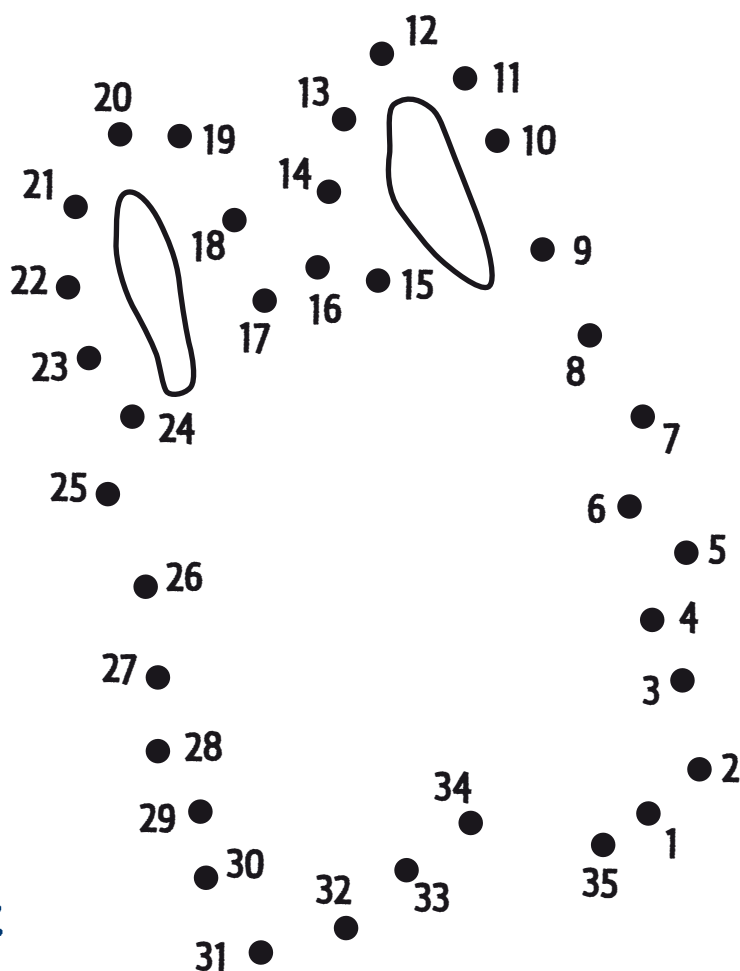
Δραστηριότητα 5

ΠΩΣ ΑΠΕΙΛΟΥΝ ΤΑ ΖΩΑ;

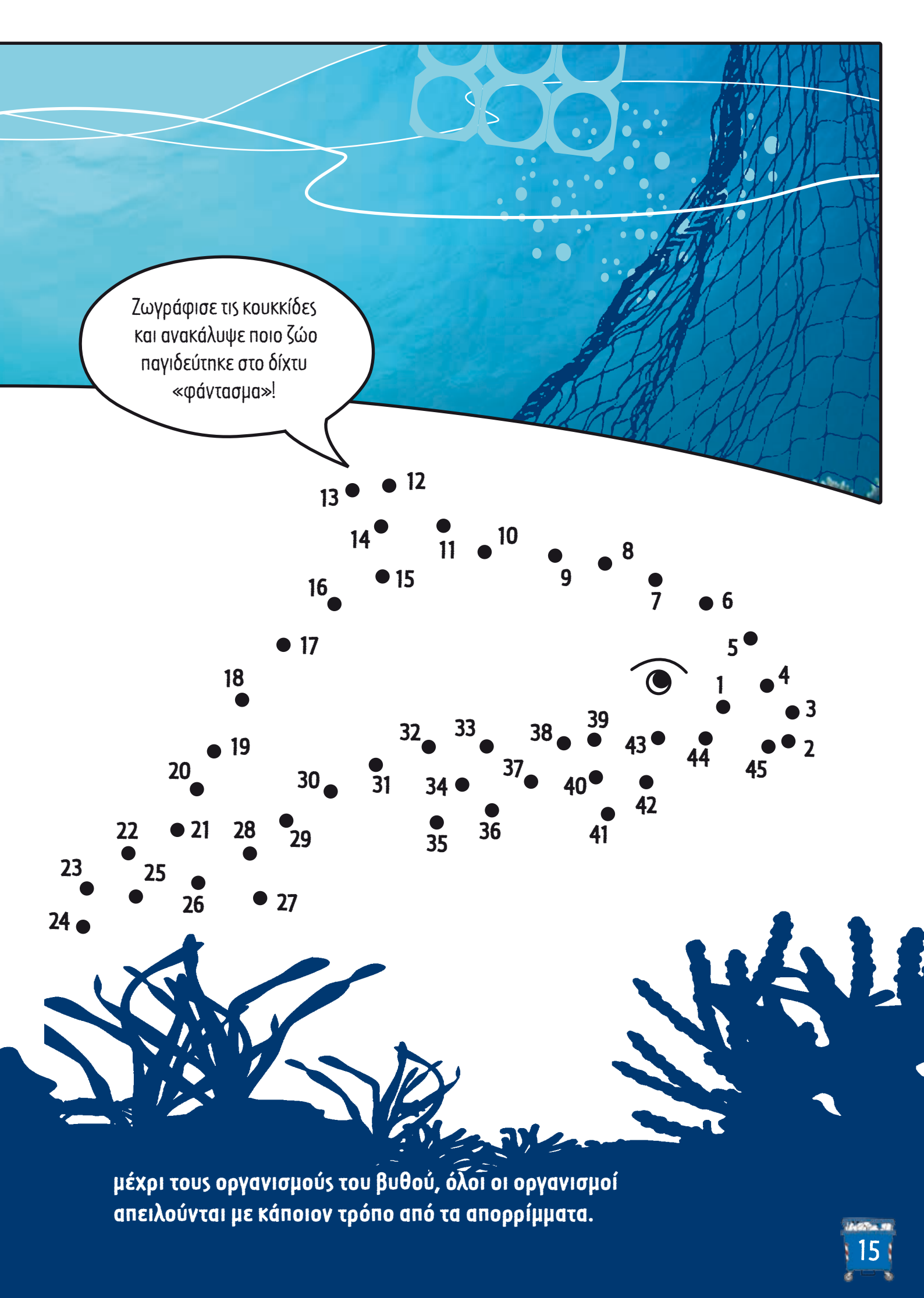

Τα ζώα απειλούνται από τα απορρίμματα
κυρίως επειδή παγιδεύονται σε αυτά ή τα καταπίνουν.

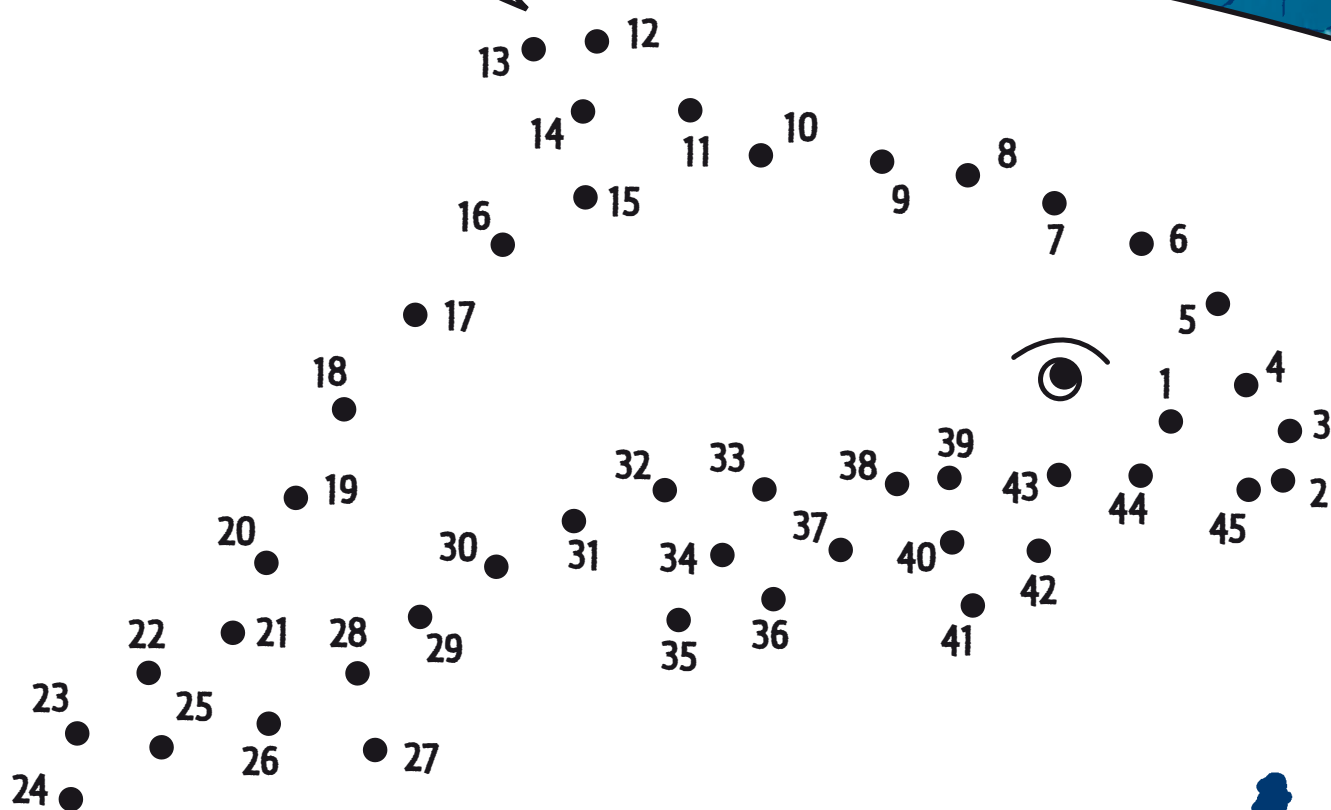
Ένωσε τις τελείες
και βρες το αντικείμενο
που ετοιμάζεται να φάει
η χελώνα!

Τίποτα δεν είναι ασφαλές!
Από τα μεγάλα θηλαστικά, τα ψάρια και τα θαλασσοπούλια...

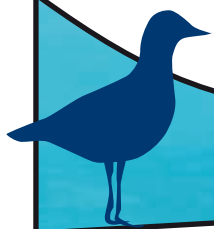
Ζωγράφισε τις κουκκίδες
και ανακάλυψε ποιο ζώο
παγιδεύτηκε στο δίχτυ
«φάντασμα»!

μέχρι τους οργανισμούς του βυθού, όλοι οι οργανισμοί
απειλούνται με κάποιον τρόπο από τα απορρίμματα.

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ

Τι σκέφτονται άραγε
οι άνθρωποι
στις φωτογραφίες;

Εσύ τι σκέφτεσαι
βλέποντας αυτές
τις εικόνες;

Φωτ. Κ. Λαδός

Φωτ. Β. Ψαλλιδάς

Φωτ. Β. Ψαλλιδάς

Φωτ. Β. Ψαλλιδάς

Φωτ. Μ. Πατεράκη

Φωτ. Β. Ψαλλιδάς

Δραστηριότητα 7

ΟΙ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ

Αν και παράχθηκαν σχετικά πρόσφατα, μέσα σε λίγες δεκαετίες τα πλαστικά έχουν κατακλύσει τον πλανήτη. Υπάρχουν σε αναρίθμητες εφαρμογές και προϊόντα.

Ποια πλεονεκτήματα αναζητούμε στα παραπάνω αντικείμενα;

Έχουν μικρό βάρος - **ΕΛΑΦΡΙΑ**

Είναι σχετικά **ΑΔΡΑΝΗ** υλικά

Έχουν μικρό κόστος παραγωγής - **ΦΘΗΝΑ**

Δεν τα διαπερνά το νερό και ο αέρας - **ΑΔΙΑΠΕΡΑΤΟΤΗΤΑ**

Πολλά από αυτά **ΑΝΑΚΥΚΛΩΝΟΝΤΑΙ**

Έχουν μεγάλη **ΔΙΑΡΚΕΙΑ** ζωής

Είναι κακοί αγωγοί του ηλεκτρικού ρεύματος - **ΜΟΝΩΤΙΚΑ**

Τους δίνουμε ό,τι σχήμα και πάχος θέλουμε, τα κάνουμε εύκαμπτα ή άκαμπτα - **ΕΥΠΛΑΣΤΟΤΗΤΑ**

Επανέρχονται στο αρχικό τους σχήμα μετά από πίεση - **ΕΛΑΣΤΙΚΑ**

Έχουν **ΑΝΤΟΧΗ** στη θραύση

Ζωγράφισε
ένα πλαστικό αντικείμενο
που χρησιμοποιείς συχνά.
Ποια είναι
τα πλεονεκτήματά του;

ΠΩΣ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΑΠΕΙΛΕΣ

Κάποια θετικά χαρακτηριστικά των πλαστικών γίνονται μειονεκτήματα, εάν μετά τη χρήση τους δεν τα διαχειριστούμε σωστά ... ή ακόμη και απειλές, εάν αυτά βρεθούν σε θάλασσες και ακτές!

Πυκνότητα πλαστικού (kg/m³)

1.00

1.05

1.10

1.15

1.20

1.25

1.30

1.35

Να πώς πλεονεκτήματα μιας πλαστικής σακούλας μετατρέπονται σε απειλές.

ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΥΛΙΚΟΥ

Έχει μεγάλη ΔΙΑΡΚΕΙΑ ζωής

Είναι ΕΛΑΦΡΥ

ΑΠΕΙΛΕΣ

Θα χρειαστούν δεκαετίες για να αποσυντεθεί στο θαλάσσιο περιβάλλον. Όσο «ζει», είναι μια απειλή για τις χελώνες, τα ψάρια, τις φώκιες, τα κητώδη, τα πουλιά και άλλα είδη. Μπορεί να την καταπιούν, να παγιδευτούν, να τραυματισθούν, ενώ άλλα είδη όπως τα φύκια μπορεί να καλυφθούν και να εμποδιστεί η οξυγόνωσή του ιζήματος.

Παρασύρεται εύκολα από τον άνεμο και τα κύματα. Μπορεί να πλέει στη θάλασσα για πολλά χρόνια πριν αρχίσει να αποσυντίθεται και να "κόβεται" σε όλο και μικρότερα κομμάτια.

Μπορείς να συνεχίσεις; Επίλεξε ένα τουλάχιστον αντικείμενο και εξήγησε πώς κάποια πλεονεκτήματά του μπορεί να μετατραπούν σε απειλές, εάν αυτό βρεθεί στη θάλασσα ή σε μια ακτή.

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

ΘΕΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΙΚΟΥ

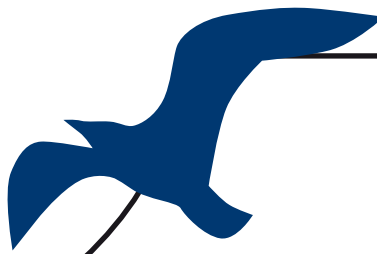
ΑΠΕΙΛΕΣ

.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

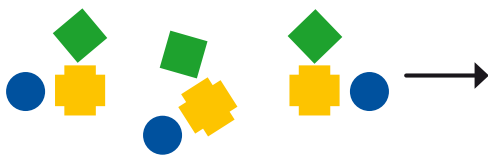

Δεδομένων των ιδιοτήτων τους τα πλαστικά απαιτούν προσεκτική διαχείριση κατά τη χρήση τους αλλά και μετά. Αλλιώς, συχνά καταλήγουν σε ρέματα, ποτάμια, στις ακτές και τη θάλασσα, όπου απειλούν τα οικοσυστήματα.

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΟΛΑ ΤΑ ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΙΔΙΑ

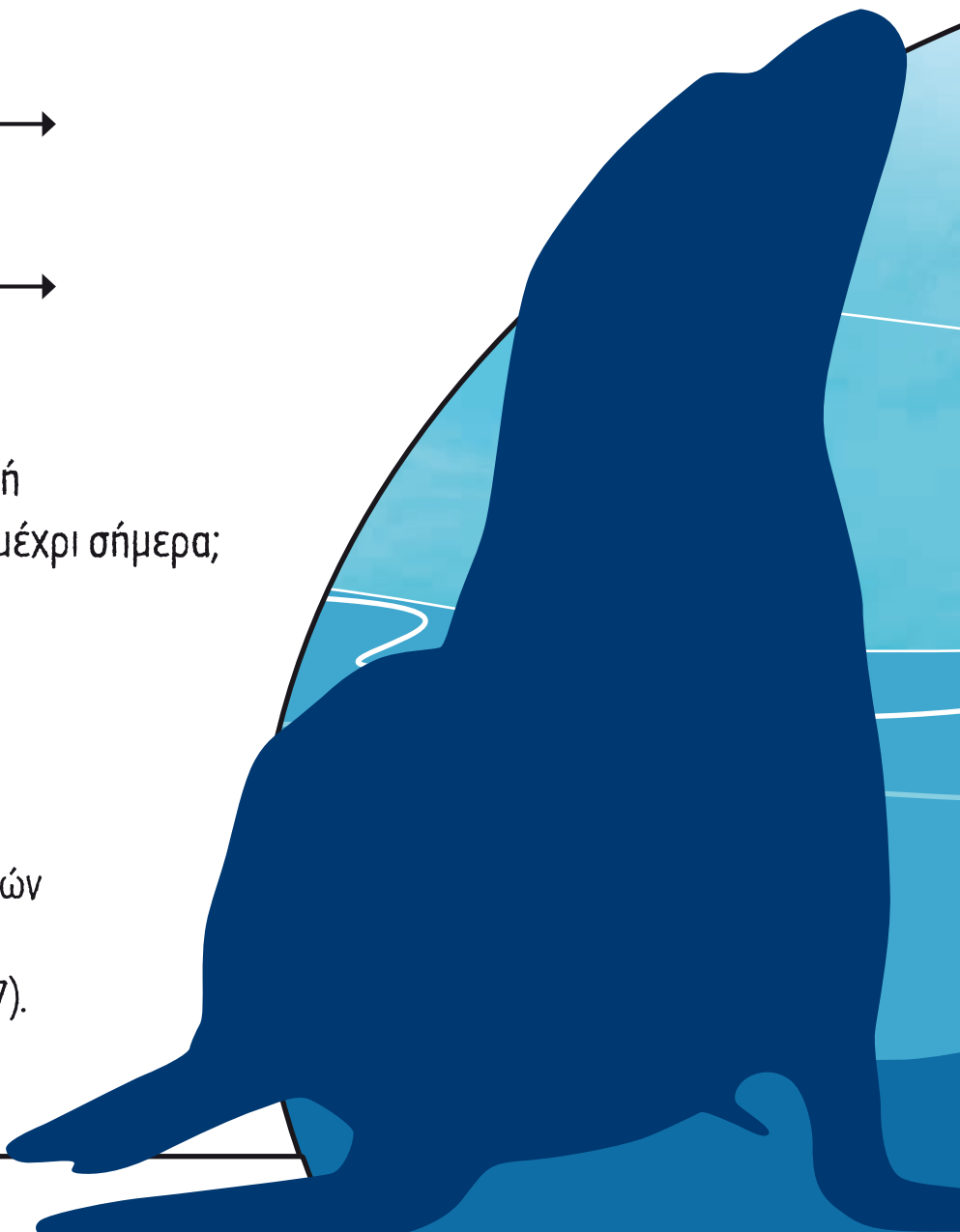
Τα περισσότερα πλαστικά είναι οργανικά πολυμερή με προέλευση το πετρέλαιο: τα μόριά τους αποτελούνται από μακριές αλυσίδες από τα ίδια επαναλαμβανόμενα μικρότερα μόρια (μονομερή). Φαντάσου τα σαν ένα μαργαριταρένιο κολιέ ή ένα τρένο με πολλά ίδια βαγόνια.

Πόσα διαφορετικά πολυμερή έχει συνθέσει ο άνθρωπος μέχρι σήμερα;

- ☐ Α. Περίπου 100
- ☐ Β. Περίπου 1.000
- ☐ Γ. Περίπου 10.000

Τα πιο διαδομένα είδη πλαστικών στις συσκευασίες είναι 7.
(Δες Δραστηριότητα 11 σελ. 27).

Η ΦΥΣΗ ΠΑΡΑΓΕΙ ΚΑΙ «ΦΥΣΙΚΑ» ΠΟΛΥΜΕΡΗ

Κάνε την αντιστοίχιση:

1. Καουτσούκ

- I Παράγεται από κατεργασία των χυμών του τροπικού φυτού εβέα. Χρησιμοποιούνταν ευρύτατα πριν την εξάπλωση του συνθετικού πλαστικού

2. Ρετσίνι

- II Η βασική δομική πρωτεΐνη που βρίσκουμε στις τρίχες, τα νύχια, τα φτερά, τα κέρατα και τις οπλές των ζώων

3. Κερατίνη

- III Πυκνόρρευστο, κολλώδες υγρό που παράγουν ορισμένα κωνοφόρα και συλλέγεται με σχίσιμο του φλοιού τους

ΣΥΝΘΕΤΙΚΑ ΠΟΛΥΜΕΡΗ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ

Αναζήτησε και γράψε συνθετικά είδη πλαστικών στο σπίτι για πέντε (5) διαφορετικές χρήσεις

Προϊόν:

Συσκευασία απορρυπαντικού πιάτων

Είδος πλαστικού:

PET

Ιδιότητες:

ελαφριά, στεγανή,
διατηρεί το άρωμα του σαπουνιού

.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

Δραστηριότητα 10

ΜΙΚΡΟΠΛΑΣΤΙΚΑ

Τα πλαστικά όταν βρεθούν εκτεθειμένα στο περιβάλλον για μεγάλο χρονικό διάστημα αποδομούνται. Η ακτινοβολία του ήλιου, τα κύματα, ο αέρας, συμβάλλουν στον θρυμματισμό τους σε ολοένα και μικρότερα κομμάτια. Όταν αυτά φτάσουν σε μεγέθη μικρότερα από 5 χιλιοστά, χαρακτηρίζονται ως «μικροπλαστικά», μερικά από τα οποία μπορεί να μην είναι ορατά με γυμνό μάτι.

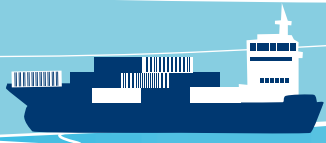
Μικροπλαστικά θεωρούνται και οι «πελέτες», η πρώτη ύλη κατασκευής των πλαστικών προϊόντων και συσκευασιών. Οι πελέτες είναι μικροσκοπικά, διαφανή ή χρωματιστά σφαιρίδια που αποκαλούνται και «δάκρυα της γοργόνας».

Λόγω αβλεψίας ή ατυχήματος μπορεί να καταλήξουν σε θάλασσες και ακτές.

Μικροπλαστικά (διάμετρος <5 mm) βρίσκουμε σε όλες σχεδόν τις παραλίες της χώρας μας!

Κάνε την αντιστοίχιση και βρες πώς προκύπτουν τα μικροπλαστικά που βρίσκουμε σε θάλασσες και ακτές.

1. Μεγάλα πλαστικά αντικείμενα

2. Καλλυντικά προϊόντα

3. Συνθετικά υφάσματα

4. Βιομηχανικές πελέτες

5. Ελαστικά αυτοκινήτων

I Μέσω της χρήσης τους

II Όταν πλένονται, απελευθερώνονται μικροϊνες

III Από τη φθορά τους σε κάθε φρενάρισμα

IV Από ατύχημα κατά τη μεταφορά τους από/προς το εργοστάσιο

V Από το θρυμματισμό τους σε όλο και μικρότερα κομμάτια

ΜΙΚΡΟΠΛΑΣΤΙΚΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΛΙΑ

Οριοθέτησε ένα τετράγωνο 1m x 1m σε μια αμμώδη παραλία, κοντά στο σημείο που φτάνει το χειμερινό κύμα (όπου μαζεύονται τα φύκια, ξύλα, κ.λπ.).

«Κοσκίνισε» την επιφανειακή άμμο εντός του m² και συγκέντρωσε τα μικροπλαστικά που θα βρεις σε ένα βαζάκι.

Θα χρειαστείς: Μέτρο, σπάγκο, 4 πασσαλάκια, φιλό κόσκινο/σουρωτήρι ή τούλι, δοχεία για τη συλλογή.

Τράβηξε μια φωτογραφία από το βαζάκι σου και ανέβασέ την εδώ: <https://bit.ly/2Zvkwf2>

Μπορείς να αναγνωρίσεις την προέλευση κάποιων;

Πώς θα ευαισθητοποιήσεις τους μεγάλους σχετικά με όσα βρήκες;

ΣΗΜΑΝΣΗ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΩΝ: ΑΥΤΗ Η ΣΠΑΖΟΚΕΦΑΛΙΑ

Έχεις προσέξει τα σύμβολα
στις ετικέτες των συσκευασιών
των προϊόντων που χρησιμοποιείς;

Μπορεί να σου φαίνονται ακαταλαβίστικες,
αλλά εδώ θα σου δείξουμε τον τρόπο να τις αποκρυπτογραφήσεις.

ΛΥΣΕ ΤΟ ΓΡΙΦΟ ΤΗΣ ΕΤΙΚΕΤΑΣ

Σημείωσε ποια από τα σήματα θα μπορούσαν να αφορούν και τα πλαστικά
βάζοντας ένα **✓** στο αντίστοιχο τετραγωνάκι.

☐

Προϊόν κατάλληλο για ανακύκλωση.
Δεν σημαίνει ότι η συσκευασία
έχει φτιαχτεί από ανακυκλωμένα υλικά.

☐

Γυάλινες συσκευασίες.
Το σύμβολο προτρέπει
στην ανακύκλωσή τους
στον μπλε κάδο.

☐

Προϊόν κατάλληλο για ανακύκλωση.
Περιέχει και ανακυκλωμένο υλικό
σε ποσοστό που αναγράφεται.

☐

Εθελοντικό σήμα πιστοποίησης
προϊόντος ή υπηρεσίας
με βελτιωμένη περιβαλλοντική
επίδοση.

☐

Το σύμβολο δεν σημαίνει, απαραίτητα,
ότι το προϊόν ανακυκλώνεται. Ο παραγωγός
συμμετέχει σε σύστημα ανακύκλωσης
και συνεισφέρει οικονομικά σε αυτό.

☐

Το σύμβολο δεν συνδέεται
με την ανακύκλωση.
Υπενθυμίζει στους καταναλωτές
να απορρίπτουν τη συσκευασία
υπεύθυνα.

☐

Προϊόν κατασκευασμένο
από ανακυκλωμένο αλουμίνιο
που μπορεί να ανακυκλωθεί ξανά.

☐

Ημερομηνία λήξης προϊόντος.

☐

Προϊόν από ξύλο δασών
που τα διαχειρίζονται με βιώσιμο τρόπο
(για χαρτί ή προϊόντα ξύλου).

☐

Το σύμβολο εξηγεί πόσο καιρό
διαρκεί το προϊόν αφού ανοιχτεί
(συνήθως σε ένδειξη μηνών,
π.χ. 12Μ).

☐

Ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές.
Θα πρέπει να ανακυκλώνονται ξεχωριστά
και να μην απορρίπτονται στον μπλε
ούτε στον πράσινο κάδο.

Σύντομα θα δούμε και ένα καινούργιο σήμα το οποίο
θα επιτρέπει να αναγνωρίζουμε ότι η συσκευασία
μπορεί να επιστρέφεται με ανταποδοτικό τέλος.

Τα πιο διαδομένα πλαστικά στις συσκευασίες είναι 7.
Αντίθετα με ό,τι νομίζουν πολλοί, δεν ανακυκλώνονται όλα με την ίδια ευκολία!

ΣΗΜΑΝΣΗ ΕΙΔΙΚΑ ΓΙΑ ΠΛΑΣΤΙΚΑ

Πολυαιθυλένιο
για μπουκάλια νερού,
αναψυκτικών κ.λπ.
Ανακυκλώνεται εύκολα.

Υψηλής πυκνότητας πολυαιθυλένιο.
Για συσκευασίες καθαριστικών, χυμών
& χοντρές σακούλες απορριμμάτων.
Ανακυκλώνεται εύκολα.

Πολυβινυλοχλωρίδιο για καλώδια
και σωληνώσεις. Ανακυκλώνεται
πιο δύσκολα από τα υπόλοιπα ενώ
εάν καεί απελευθερώνει τοξικές ουσίες.

Χαμηλής πυκνότητας πολυαιθυλένιο,
για λεπτές σακούλες τροφίμων,
σούπερ-μάρκετ και καταστημάτων.
Ανακυκλώνεται.

Πολυπροπυλένιο για δοχεία σαλτσών
& έτοιμων γευμάτων, ιατρικά σκευάσματα,
καπάκια. Ανακυκλώνεται εύκολα.

Πολυστυρένιο
σε πλαστικά είδη μίας χρήσης.
Ανακυκλώνεται δύσκολα.

Πολυστρωματικά πλαστικά
που δεν κατατάσσονται
στις παραπάνω κατηγορίες.
Συνήθως δύσκολα ανακυκλώνονται.

ΚΟΚΚΙΝΟ Πολύ δύσκολα
ΠΟΡΤΟΚΑΛΙ Συνήθως δύσκολα ανακυκλώνονται
ΠΡΑΣΙΝΟ Συνήθως εύκολα

Δραστηριότητα 12

ΙΕΡΑΡΧΩΝΤΑΣ ΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Καθεμία από τις παρακάτω κάρτες παρουσιάζει μια προσωπική δράση για την αντιμετώπιση του προβλήματος των απορριμμάτων στις θάλασσες και τις ακτές. Συμπλήρωσε με τις δικές σου ιδέες τις άδειες κάρτες.

ΑΝΤΙΚΑΘΙΣΤΩ

.....
.....
.....
.....

**ΑΝΑΚΥΚΛΩΝΩ
ΣΩΣΤΑ**

**ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ
ΣΕ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥΣ**

Αρίθμωσε τις κάρτες (περιλαμβανομένων και των δικών σου)
με ιεράρχηση των δράσεων από την πιο σημαντική (1)
προς τη λιγότερο σημαντική.

Σύγκρινε την ιεράρχησή σου με την αντίστοιχη κάποιου συμμαθητή σου
και συζητήστε τις διαφορές σας. Μπορεί να αναθεωρήσεις την κατάταξη
μετά τη συζήτησή σας, ή να προσθέσεις και άλλες πιθανές δράσεις
που δεν είχες σκεφτεί.

.....
.....
.....
.....

ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΩ

**ΓΡΑΦΩ ΕΠΙΣΤΟΛΗ
ΣΕ ΜΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΖΗΤΩΝΤΑΣ ΦΙΛΙΚΗ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ**

**ΜΕΙΩΝΩ
ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ
ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ
ΜΙΑΣ ΧΡΗΣΗΣ**

Δραστηριότητα 13

ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΣΤΟΝ ΜΠΛΕ ΚΑΔΟ

Σημαντική συμβολή στη μείωση των απορριμμάτων σε θάλασσες και ακτές (δες Δραστηριότητα 2, σελ. 8 και 9) είναι η καλή διαχείρισή τους μέσω της ανακύκλωσης στον μπλε κάδο και τον μπλε κώδωνα.

Γνωρίζεις τι μπαίνει και τι δεν μπαίνει στον μπλε κάδο;
Κύκλωσε αυτά που μπαίνουν στον μπλε κάδο

Ηλεκτρικά είδη οικιακής χρήσης
(π.χ. πιστολάκι)

Κεσεδάκι γιαουρτιού

Κούκλα- παιχνίδια

Κουτί

Κόλλες χαρτιού A4

Κουτάκι αναψυκτικού
(αλουμινένιο ή πλαστικό)

Αλουμινόχαρτο

Βιβλίο

Δισκάκια CD/DVD

Γλάστρα πλαστική

Συσκευασία πίτσας

Δοχείο γάλακτος
(πλαστικό, γυάλινο, ή tetrapack)

Λάμπα καμένη

Παλιά ρούχα

Μπαταρίες

Παλιό τετράδιο

Περιοδικό

Σελοτέιπ

Στυλό, μαρκαδόρος

Συσκευασίες τροφίμων

Υπολείμματα κουζίνας

Σωληνάριο οδοντόκρεμας

Χαρτί περιτυλίγματος

Χαρτί κουζίνας

Για να θυμηθείς
«τι μπαίνει πού»
ρίξε μια ματιά
στο Παράρτημα 2
σελ. 45.

Διαχώρισε τα απορρίμματα της διπλανής σελίδας
στους αντίστοιχους κάδους.

ΜΠΛΕ ΚΑΔΟΣ

.....

.....

ΜΠΛΕ ΚΩΔΩΝΑΣ*

.....

.....

ΚΑΦΕ ΚΑΔΟΣ*

.....

.....

ΠΡΑΣΙΝΟΣ ΚΑΔΟΣ

.....

.....

ΑΛΛΟ ΡΕΥΜΑ

.....

.....

Πόσους και ποιους κάδους έχεις στο σχολείο σου;

*Δεν τον έχουμε ακόμα παντού

ΛΑΘΗ ΣΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΠΟΥ ΑΝΑΚΥΚΛΟΥΜΕ

Αν και γνωρίζουμε αρκετά
για την ανακύκλωση,
συχνά κάνουμε λάθη.

Εντόπισέ τα στις παρακάτω φωτογραφίες και συζήτησέ τα
στην τάξη ή με την οικογένεια και τους φίλους σου.

ΛΑΘΟΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗ:

.....

.....

.....

.....

.....

ΛΑΘΟΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗ:

.....

.....

.....

.....

.....

Για να αποφύγουμε τα λάθη θυμόμαστε ότι:

**Δεν πετάμε ποτέ κοινά σκουπίδια στον μπλε κάδο. Αδειάζουμε εντελώς
τις συσκευασίες που ανακυκλώνουμε από τα υπολείμματα του περιεχομένου τους.**

ΛΑΘΟΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗ:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΛΑΘΟΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗ:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ρίχνουμε «χύμα» τα προς ανακύκλωση υλικά στον μπλε κάδο και διπλώνουμε τα χαρτοκιβώτια. Εάν ο κάδος είναι γεμάτος, χρησιμοποιούμε έναν άλλον, ή περιμένουμε την επόμενη ημέρα.

ΑΠΟ ΤΗ ΓΡΑΜΜΗ ΣΤΟΝ ΚΥΚΛΟ

ΣΤΟΧΟΣ : «ΜΗΔΕΝΙΚΑ» ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ

Στα διπλανά διαγράμματα παρουσιάζονται διαφορές μεταξύ της γραμμικής και της κυκλικής οικονομίας.

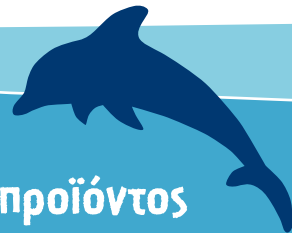
Το πώς «παράγεται» ένα πλαστικό μπουκάλι και ποια είναι τα στάδια στη «ζωή» του.

Η κυκλική οικονομία προσπαθεί να μιμηθεί τους βιοφυσικούς κύκλους, αυτούς που υπάρχουν στον πλανήτη Γη εδώ και δισεκατομμύρια χρόνια.

Η κυκλική οικονομία είναι ένα οικονομικό μοντέλο που αποσκοπεί στην εξάλειψη των αποβλήτων και στην αποφυγή της εξάντλησης των φυσικών πόρων. Η κυκλική οικονομία προβλέπεται να είναι πολύ πιο αειφορική από το σημερινό γραμμικό οικονομικό/παραγωγικό μοντέλο.

Όταν χρησιμοποιούμε όλο και λιγότερους νέους φυσικούς πόρους και ελαχιστοποιούμε τα απορρίμμά μας, εξοικονομούμε πόρους και συμβάλλουμε στη μείωση της περιβαλλοντικής ρύπανσης, συμπεριλαμβανομένης της θαλάσσιας. Εκτός από τα οφέλη για το περιβάλλον, μπορεί να συμβάλλουμε και στην οικονομική ευημερία και την δημιουργία πολλών νέων θέσεων εργασίας.

Με την κυκλική οικονομία τα απόβλητα ή τα υπο- και παραπροϊόντα της παραγωγής ενός προϊόντος χρησιμεύουν ως πρώτες ύλες για την παραγωγή ενός διαφορετικού προϊόντος.

Έως το 2030 πολλά πρέπει να αλλάξουν. Μήπως τα συστήματα παραγωγής από γραμμικά χρειάζεται να γίνουν κυκλικά;

Ποια η γνώμη σου; .....

.....

.....

Γραμμική οικονομία / παραγωγή

ΠΑΙΡΝΩ Αντλώ πετρέλαιο ή φυσικούς πόρους από γεωργία

ΦΤΙΑΧΝΩ Διυλίζω το πετρέλαιο, παράγω συνθετικά προϊόντα, θερμαίνω και παράγω μπουκάλια, γεμίζω με υγρά/ εμφιαλώνω

ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΩ Μεταφέρω, πουλάω, αγοράζω και χρησιμοποιώ το περιεχόμενό τους

ΑΠΟΡΡΙΠΤΩ Πετάω το μπουκάλι και το καπάκι στα σκουπίδια

Κυκλική οικονομία / παραγωγή

ΠΑΙΡΝΩ Αντλώ πετρέλαιο ή φυσικούς πόρους από γεωργία

ΦΤΙΑΧΝΩ Διυλίζω το πετρέλαιο, παράγω συνθετικά προϊόντα, θερμαίνω και παράγω μπουκάλια, γεμίζω με υγρά/ εμφιαλώνω

ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΩ Μεταφέρω, πουλάω, αγοράζω και χρησιμοποιώ το περιεχόμενό τους

ΣΥΛΛΕΓΩ Συλλέγω, ξεχωρίζω, συγκεντρώνω σε χωριστούς κάδους

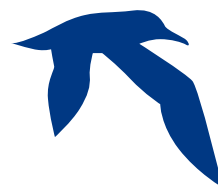
ΞΑΝΑΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΩ } Χρησιμοποιώ το μπουκάλι με το καπάκι για άλλες χρήσεις
ΕΠΙΔΙΟΡΘΩΝΩ } Μαζεύω χωριστά τα μπουκάλια και τα καπάκια και τα μεταφέρω σε εργοστάσια
ΞΑΝΑΦΤΙΑΧΝΩ } παραγωγής μπουκαλιών και καπακιών, με απλές διεργασίες και λίγη ενέργεια

ΑΝΑΚΥΚΛΩΝΩ Φτιάχνω άλλα πλαστικά προϊόντα PET ή HDPE (π.χ. καρέκλες) που και αυτά ανακυκλώνονται

ΑΠΟΡΡΙΠΤΩ σχεδόν μηδενικά απορρίμματα λόγω του ότι παράλληλα
(1) αυξάνω την αντοχή /διάρκεια των προϊόντων και
(2) μειώνω την άσκοπη κατανάλωση

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΑ ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΜΙΑΣ ΧΡΗΣΗΣ

Τα 10 πιο συχνά
εμφανιζόμενα απορρίμματα
σε ευρωπαϊκές παραλίες
(Πλαστικά είδη μίας χρήσης)

ΚΑΠΟΙΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΤΗΣ Ε.Ε. ΓΙΑ ΤΑ ΠΛΑΣΤΙΚΑ

Αποτσίγαρα

Πλαστικά μπουκάλια

Δοχεία τροφίμων

Μπατονέτες Βαμβακιού

Μπουκάλια ποτών

Υγρά μαντηλάκια

Πλαστικές σακούλες

Μαχαιροπίρουνα

Κύπελλα και καπάκια

Καλαμάκια
και αναδευτήρες

- Από το 2021 θα απαγορευθούν σταδιακά: μίας χρήσης πιάτα, μαχαιροπίρουνα, καλαμάκια, αναδευτήρες, μπατονέτες, κ.ά.
- Για όσα προϊόντα δεν υπάρχουν άμεσα εναλλακτικές λύσεις (π.χ. ορισμένες συσκευασίες τροφίμων), τίθενται στόχοι μείωσης
- Θα απαγορευτούν τα οξοδιασπώμενα* πλαστικά και οι συσκευασίες τροφίμων από πολυστυρένιο (PS)**
- Τα πλαστικά μπουκάλια PET** θα συλλέγονται και κατόπιν θα ανακυκλώνονται σε ποσοστό 90%, ενώ στη σύστασή τους θα περιέχουν και ανακυκλωμένο πλαστικό
- Θα βελτιωθούν οι ετικέτες σε μωρομάντηλα, προϊόντα καπνού, κ.λπ., για την καλύτερη διάθεσή τους μετά τη χρήση
- Τα αποτσίγαρα θα μειωθούν σταδιακά έως και κατά 80% (με συμμετοχή των παραγωγών στην ενημέρωση, καθαρισμούς, δημόσια τασάκια, κ.ά.)
- Το 50% των διχτυών θα συλλέγονται και θα ανακυκλώνεται ένα μέρος τους, με ευθύνη των παραγωγών

* Τα οξοδιασπώμενα πλαστικά παρασκευάζονται από συμβατικά πολυμερή (π.χ. LDPE) με την προσθήκη χημικών ουσιών, ώστε να επιταχυνθεί η οξείδωση και η διάσπασή τους υπό την επίδραση ακτινοβολίας, θερμότητας και οξυγόνου

** Θυμήσου τους κωδικούς πλαστικών PET, PS, κ.λπ. στη Δραστηριότητα 11, σελ. 26-27

Όπως διαπιστώνεις, οι Στόχοι της Ε.Ε. ποικίλλουν και περιλαμβάνουν μέτρα μείωσης, ανακύκλωσης, αλλαγής της σύστασης, ευθύνης του παραγωγού, αλλά και ενημέρωσης!

Περισσότερα για την Ευρωπαϊκή Νομοθεσία θα βρεις στις Ενδεικτικές Απαντήσεις & Χρήσιμοι Σύνδεσμοι στη σελίδα 46.

ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Σε ομάδες, εσύ και οι συμμαθητές σου, σχεδιάστε αφίσες για να ενημερώσετε το σχολείο και την τοπική κοινωνία σχετικά με τη νέα νομοθεσία για τα πλαστικά μίας χρήσης.

Βρείτε ιδέες για την αφίσα σας από μια σχετική εκστρατεία (δες σελ. 46).

Ποιο θα είναι το κεντρικό σας μήνυμα (slogan);
Μπορείτε να ενσωματώσετε στην αφίσα τα προς κατάργηση πλαστικά μίας χρήσης, σε μορφή κολάζ.

Οργανώστε μια Έκθεση στο σχολείο σας και καλέστε γονείς, φίλους, φορείς, κ.ά. για να ενημερωθούν.

Δραστηριότητα 17

ΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

Ξεκίνα με μια έρευνα για το δικό σου «προφίλ»: Απάντησε με ειλικρίνεια στις παρακάτω ερωτήσεις και βρες το «σκορ» σου!

	3 βαθμοί	2 βαθμοί	1 βαθμός	0 βαθμός
Πόσο συχνά ξεχνάς να έχεις μαζί σου ένα μπουκάλι νερού πολλών χρήσεων;	Ποτέ	Μερικές φορές	Συχνά	Πάντα
Χρησιμοποιείς μίας χρήσης πιάτα και μαχαιροπίρουνα στο πάρτι γενεθλίων σου;	Ποτέ	Μερικές φορές	Συχνά	Πάντα
Πώς μεταφέρεις το κολατσιό για το σχολείο;	Σε δοχείο φαγητού (τάπερ)	Σε αλουμινόχαρτο	Σε πλαστική σακούλα	Σε πλαστική μεμβράνη
Πόσο συχνά χρησιμοποιείς καλαμάκι για ροφήματα;	Ποτέ	Μερικές φορές	Συχνά	Πάντα
Πόσο συχνά ξεχνάς να πάρεις μαζί σου στα ψώνια τσάντα πλαστικών χρήσεων;	Ποτέ	Μερικές φορές	Συχνά	Πάντα
Πόσο συχνά χρησιμοποιείς προϊόντα που περιέχουν γκλίτερ (π.χ. μαρκαδόρους);	Ποτέ	Μερικές φορές	Συχνά	Πάντα
Πότε ήταν η τελευταία φορά που προσπάθησες να πείσεις κάποιον να αντικαταστήσει τα πλαστικά μίας χρήσης με άλλα προϊόντα από την καθημερινότητά του;	Πολύ πρόσφατα	Πριν καιρό	Δεν θυμάμαι, πολύ παλιά	Ποτέ

21 ΒΑΘΜΟΙ

Μηράβο, συνέχισε έτσι, οι θάλασσες θα σε ευγνωμονούν!

15-20 ΒΑΘΜΟΙ

Είσαι σε καλό δρόμο, συνέχισε να υποστηρίζεις τις εναλλακτικές λύσεις αντί για τα πλαστικά μίας χρήσης.

8-14 ΒΑΘΜΟΙ

Ξανασκέψου κάποιες από τις συνήθειές σου, σύντομα κάποια προϊόντα που χρησιμοποιείς θα απαγορευτούν.

0-7 ΒΑΘΜΟΙ

Είναι πολλά αυτά που μπορείς να κάνεις για ένα περιβάλλον χωρίς ρύπανση από πλαστικά. Πρέπει να προσπαθήσεις περισσότερο.

Δες κάποιες ιδέες για να βελτιώσεις το «σκορ» σου:

Αντικαθιστώ ένα αντικείμενο μίας χρήσης που χρησιμοποιώ συχνά με ένα πολλαπλών χρήσεων!

Ξαναχρησιμοποιώ κάποια πράγματα πολλές φορές πριν τα πετάξω!

Μαθαίνω να ανακυκλώνω σωστά στον μπλε κάδο*!

Συζητώ για τη σημασία της μείωσης των πλαστικών μίας χρήσης.

Ποια είναι τα επιχειρήματά μου, ώστε να πείσω τους άλλους;

Γράφω επιστολή σε έναν κατασκευαστή και ζητώ να μειώσει ή να αλλάξει τα υλικά συσκευασίας που χρησιμοποιεί.

Εσύ έχεις κάποια άλλη ιδέα; .....

Δεσμεύσου για μια αλλαγή στις συνήθειες σου για μία εβδομάδα και κατάγραψε τις σκέψεις σου σε ημερολόγιο.

Στο τέλος της εβδομάδας αποφάσισε εάν θα συνεχίσεις τη δέσμευση, αν θα τη μετριάσεις, ή αν θα «ανέβεις επίπεδο» με μια ακόμη δέσμευση.

Συμπλήρωσέ το

Δεσμεύομαι να .....

.....
.....
.....
.....
.....

* Για να θυμηθείς «τι μπαίνει πού» ρίξε μια ματιά στο Παράρτημα 2 σελ. 45

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

«Θέστε στην τάξη σας ένα στόχο που θέλετε να πετύχετε ως σχολείο, σχετικό με τη χρήση των πλαστικών και τα θαλάσσια απορρίμματα:

π.χ. «Υιοθετούμε μια παραλία», «Σχολείο χωρίς πλαστικά μίας χρήσης», «Ανακυκλώνουμε σωστά στον μπλε κάδο», «Οργανώνω τη διαλογή των απορριμμάτων στο τμήμα μου» κ.ά.

Προτείνουμε ο στόχος να είναι φιλόδοξος αλλά και ρεαλιστικός. Μην μπείτε στον πειρασμό να βάλετε έναν πολύ δύσκολο στόχο που μπορεί να μην είσαστε σε θέση να πραγματοποιήσετε.

**Καταστρώστε ένα Σχέδιο:
Τι δράσεις θα πρέπει να γίνουν,
από ποιους και πότε για να πετύχετε το στόχο σας;**

- Προσδιορίστε τις δράσεις σας απαντώντας: ΤΙ, ΠΟΙΟΣ, ΠΟΥ; ΠΩΣ, ΠΟΤΕ;
- Μοιράστε την εργασία σας σε ομάδες: Όλοι μπορούν να έχουν ενεργό ρόλο ανάλογα με το ταλέντο τους π.χ. στην οργάνωση, την έρευνα πεδίου, την επικοινωνία, τα καλλιτεχνικά, κ.ά.
- Ενημερώστε τη Διεύθυνση και τις άλλες τάξεις του σχολείου σας και εμπλέξτε τους στην εφαρμογή του Σχεδίου σας.
- Αναρτήστε το Σχέδιό σας στον πίνακα ανακοινώσεων και στην ιστοσελίδα του σχολείου, και στην πορεία επικαιροποιήστε το με τις δράσεις σας.

Κάποιες φορές οι άνθρωποι θέλουν να βοηθήσουν αλλά δεν ξέρουν πώς ή από πού ν' αρχίσουν! Προτείνετε μία τουλάχιστον δράση για καθέναν από όσους εμπλέκονται στη λειτουργία του σχολείου (στήλη 2) και ιδιαίτερα τους διστακτικούς (στήλη 3).

ΠΟΙΟΣ	ΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΚΑΝΕΙ;	ΤΙ ΤΟΝ/ΤΗΝ ΕΜΠΟΔΙΖΕΙ ΚΑΙ ΠΩΣ ΘΑ ΤΟΝ/ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΙΝΗΣΩ ΑΝ ΔΙΣΤΑΖΕΙ;
Συμμαθητές στην τάξη μου		
Άλλες τάξεις		
Δάσκαλοι		
Διεύθυνση		
Προσωπικό Κυλικείου		
Προσωπικό καθαριότητας		
Γονείς, οικογένειες		
Γειτονικά σπίτια		
Γειτονικά καταστήματα		
Δήμαρχος		
...		

Σχεδόν ποτέ κανένα σχέδιο δεν προχωρά ακριβώς όπως σχεδιάστηκε.
Στην πορεία μπορεί να έχετε ανατροπές, εμπόδια και εκπλήξεις. Μην πτοείστε!
Σκεφτείτε «διορθωτικές κινήσεις», προσαρμόστε τις δράσεις σας και συνεχίστε !

Δραστηριότητα +1

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Εάν ολοκλήρωσες τις δράσεις του εντύπου αυτού, συγχαρητήρια!
Ήδη πρέπει να έμαθες και κυρίως να έδρασες με πολλούς τρόπους
ώστε να μειώσεις τα απορρίμμάτα σου, να ανακυκλώνεις σωστά
και να διατηρείς τις θάλασσες και τις ακτές καθαρές!

Εάν θες να συνεχίσεις τη δράση,
είναι πολλά αυτά που μπορείς να κάνεις.
Μάθε για τους **Στόχους**
της Αειφόρου Ανάπτυξης*
και ανάλαβε δράση!

* **Sustainable Development Goals:** Θα τους βρεις στα ελληνικά και ως Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, ή απλά Παγκόσμιους Στόχους. Εμείς υιοθετούμε τη λέξη Αειφορία (=αει+φέρω καρπούς) αντί για Βιωσιμότητα γιατί τη βρίσκουμε πολύ πιο σωστή, αισιόδοξη και οραματική. Μια βιώσιμη (οικονομικά) επιχείρηση ή δραστηριότητα μπορεί να μην είναι αναγκαστικά και «αειφορική» δηλαδή να μην είναι καλή για τους άλλους ή το περιβάλλον.

Μάθε περισσότερα για τους 17 Στόχους

- Η επίσημη σελίδα μεταφρασμένη από το Περιφερειακό Κέντρο Πληροφόρησης του ΟΗΕ.
<https://bit.ly/3kzDvQu>
- Το μεγαλύτερο μάθημα του κόσμου
World's largest lesson <https://worldslargestlesson.globalgoals.org>
μεταφρασμένο στα Ελληνικά από την Inaction <https://bit.ly/35HjEZH>
- Ένα παιχνίδι για τους Παγκόσμιους Στόχους. <https://go-goals.org/el/>

Για καθέναν από τους 17 Στόχους αποφασίστε μια δράση που μπορείτε να κάνετε στο σχολείο σας! Ξεκινήστε με αυτούς που σας είναι ευκολότεροι.

1.	2. ....
3.	4. ....
5.	6. ....
7.	8. ....
9.	10. ....
11.	12. ....
13.	14. ....
15.	16. ....
17.	

Παράρτημα 1 ΔΕΛΤΙΟ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΣΕ ΑΚΤΕΣ

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ		ΣΥΝΟΛΟ	ΜΗΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΛΕΞΕΙΣ ή ✓ ΑΛΛΑ ΜΟΝΟ ΑΡΙΘΜΟΥΣ!	
ΧΑΡΤΙΝΕΣ ΣΑΚΟΥΛΕΣ: ΗΗΤ II = 7				
ΠΛΑΣΤΙΚΑ	ΣΥΝΟΛΟ ↓		ΣΥΝΟΛΟ ↓	
Αναπτήρες	=		Μπουκάλια νερού/αναψυκτικού	= .....
Αποτσίγαρα	=		Νάυλον φύλλα (θερμοκηπίου, συσκευασίας κλπ)	= .....
.....	=		Οικοδομικά υλικά	= .....
Βαρέλια	=		Παιχνίδια	= .....
Δίχτυα αλιείας/ κομμάτια διχτυών	=		Πετονιές	= .....
Είδη προσωπικής υγιεινής (πάνες κλπ)	=		Ποτήρια μιας χρήσης και καπάκια	= .....
Καλαμάκια	=		Σακούλες/κομμάτια σακούλας	= .....
Καπάκια μπουκαλιών και δακτύλιοι	=		Σημαδούρες	= .....
Κουβάδες	=		Συσκευασίες καλλυντικών, αντηλιακά	= .....
Κουτιά φελιζόλ για αλιεύματα	=		Συσκευασίες τροφίμων (τσιπς, παγωτά κ.λπ.)	= .....
Μάσκες/Γάντια	=		Συσκευασίες τσιγάρων/καπνού	= .....
Μπαλόνια	=		Σχοινιά/σπάγκοι	= .....
Δοχεία απορρυπαντικού, καθαριστικών, λαδιού κλπ.	=		Άλλο (διευκρινίστε)	= .....
ΧΑΡΤΙ-ΧΑΡΤΟΝΙ	ΣΥΝΟΛΟ ↓		ΜΕΤΑΛΛΟ	ΣΥΝΟΛΟ ↓
Εφημερίδες/περιοδικά	=		Αλουμινένια κουτιά αναψυκτικών/μπύρας	= .....
Κομμάτια χαρτιού	=		Αλουμινόχαρτο	= .....
Πακέτα τσιγάρων	=		Εξαρτήματα και μπαταρίες αυτοκινήτων	= .....
Ποτήρια, συσκευασίες φαγητού/ροφημάτων	=		Ηλεκτρ. συσκευές (τηλέφωνα, οικιακές συσκευές)	= .....
Συσκευασίες γάλακτος, χυμών, tetra pak	=		Καλώδια-σύρμα	= .....
Χαρτόνια (κούτες/κομμάτια)	=		Κονσέρβες	= .....
Χαρτοσακούλες	=		Μεταλλικά καπάκια μπουκαλιών και δακτύλιοι	= .....
Άλλο (διευκρινίστε)	=		Μπαταρίες οικιακές	= .....
			Οικοδομικά υλικά (σωλήνες, δοχεία μπογιάς, κ.ά.)	= .....
			Άλλο (διευκρινίστε)	= .....

ΔΙΑΦΟΡΑ	ΣΥΝΟΛΟ ↓	ΣΥΝΟΛΟ ↓
Γυάλινα μπουκάλια και κομμάτια	=	Παλέτες και κομμάτια ξύλου .....
Ελαστικά οχημάτων/μηχανών/ποδηλάτων	=	Ρουχισμός/ ύφασμα .....
Ηλεκτρονικό τσιγάρο	=	Φελλοί .....

ΚΟΜΜΑΤΙΑ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ (άνω των 2,5 εκ.)	ΣΥΝΟΛΟ ↓
Κομμάτια πλαστικού	= .....
Κομμάτια φελιζόλ	= .....

2,5 εκ.
Πραγματικό μέγεθος

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ
1. .... 2. .... 3. ....

Παράρτημα **2** ΤΙ ΜΠΑΙΝΕΙ ΣΤΟΝ ΜΠΛΕ ΚΑΔΟ

Παρακάτω θυμίζουμε τι μπαίνει και τι όχι στον μπλε κάδο ανακύκλωσης

ΥΛΙΚΑ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΥΛΙΚΑ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Ακτινογραφίες		✗	Μπουκάλια από σαμπουάν (πλαστικά)	✗	
Βαζάκια τροφίμων	✗		Ξύλινα αντικείμενα		✗
Βιβλία	✗ *		Ξυραφάκια		✗
Βιντεοκασέτες		✗	Οδοντόβουρτσες		✗
Βούρτσες πλαστικές		✗	Οδοντόκρεμα (συσσκευασία)	✗	
Γάντια κουζίνας		✗	Οικοδομικά υλικά		✗
Γλάστρες		✗	Παιχνίδια		✗
Γυαλόχαρτο		✗	Πάνες μιας χρήσης		✗
Δερμάτινα είδη		✗	Παπούτσια		✗
Δισκάκια CD/DVD		✗	Παραϊατρικά προϊόντα νοσοκομείων		✗
Διαφημιστικά Έντυπα	✗ *		Περιτυλίγματος χαρτί	✗	
Ενέσεις – Ιατρικά απόβλητα		✗	Παρμπρίζ		✗
Έπιπλα		✗	Περιοδικά		
Εφημερίδες	✗ *		Πίτσα κουτί	✗	
Ηλεκτρικά είδη οικιακής χρήσης (π.χ. πιστολάκι)		✗	Πλαστικά καπάκια από μπουκάλια	✗	
Καλαμάκια		✗	Πλαστικά ταψάκια φρούτων (π.χ. φράουλες)	✗	
Καλαμάκια (εξωτερική συσκευασία)	✗		Ποτήρια/πίατα πλαστικά		✗
Κεσεδάκια κάθε είδους (π.χ. γυαλούρι)	✗		Προφυλακτήρες Αυτοκινήτων		✗
Κεσεδάκια από βούτυρο	✗		Ρολόγια και Αξεσουάρ		✗
Κλαδιά		✗	Ρολό από χαρτί κουζίνας ή υγιείας		✗
Κονσέρβα	✗		Ρούχα/ενδύματα		✗
Κούκλες παιχνίδια		✗	Σελοτέιπ		✗
Κουτάκι μπύρας αλουμινίου	✗		Στρώματα		✗
Κουτάκια/μπουκάλια από αναψυκτικά (αλουμινένια, πλαστικά)	✗		Στυλό		✗
Κουτιά από δημητριακά	✗		Σπρέι (τη συσκευασία)	✗	
Κουτιά από μπισκότα	✗		Συσκευασίες τροφίμων	✗	
Κουτιά/μπουκάλια από απορρυπαντικά	✗		Τενεκέδες (π.χ. από λάδι)	✗	
Κουτιά/μπουκάλια από λάδι	✗		Τζάμια		✗
Κράνος αναβάτη		✗	Υπολείμματα τροφών		✗
Λαδιού δοχεία από μηχανές		✗	Υφάσματα		✗
Λάμπες/λαμπτήρες		✗	Φιάλες από γκαζάκια (άδειες και τρυπημένες)	✗	
Μαχαίρια		✗	Φελιζόλ	✗	
Μαχαιροπήρουνα πλαστικά μιας χρήσης		✗	Φυτά		✗
Μελάνια (toner, inject, απόβλητα τυπογραφείων)		✗	Χαρτί κουζίνας	✗	
Μπάλες (ποδοσφαίρου κ.λπ.)		✗	Χαρτί υγιείας	✗	
Μεμβράνη Συσκευασίας	✗		Χαρτί περιτυλίγματος	✗	
Μπαταρίες		✗	Χαρτί μικρότερο από A4 (μόνο εάν έχει εντεθεί σε περιοδικά ή εφημερίδες)	✗	
Μπουκάλια από αλκοολούχα ποτά (αλουμίνια / γυάλινα)	✗**		Χαρτοκιβώτια συσκευασιών	✗*	
Μπουκάλια από είδη καθαρισμού (πλαστικά)	✗		Χαρτσασκούλες	✗**	
Μπουκάλια γάλατος (πλαστικά, γυάλινα, τετραπάκ)	✗**		Χρησιμοποιημένα γάντια και μάσκες μίας χρήσης***		✗
Μπουκάλια από νερό (πλαστικά/ γυάλινα)	✗		Χώμα		✗

* Μόνο εάν ο Δήμος μας δεν διαθέτει ξεχωριστό κάδο έντυπου χαρτιού.

** Τα γυάλινα πλέον τα ρίχνουμε στον μπλε κάδο.

*** ΠΡΟΣΟΧΗ! Γάντια και μάσκες μίας χρήσεως ΜΟΝΟ στον κάδο σύμμεικτων απορριμμάτων. ΟΧΙ στον μπλε κάδο!

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

Για την αναφορά:

MIO-ECSDE (2021). Πλαστικά μετά τη χρήση;

Η θέση τους στον μπλε κάδο!

Μακριά από τις γαλάζιες θάλασσες:

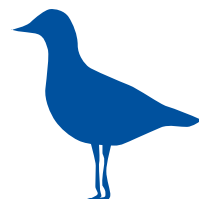
18+1 Ιδέες για δραστηριότητες - Υλικό Μαθητή.

Μεσογειακό Γραφείο Πληροφόρησης για το Περιβάλλον,
τον Πολιτισμό & την Αειφορική Ανάπτυξη (MIO-ECSDE).

https://medies.net/18_1_ideas_for_activities/

Για τη Δραστηριότητα:

- 1 Μάθε τι μπαίνει στον μπλε κάδο εδώ: <https://bit.ly/3fBVtQU>,
Μάθε τι μπαίνει στον καφέ κάδο εδώ: <https://bit.ly/2IVRCCo>.
- 2 Μάθε το επίσημο Top 10 με βάση στοιχεία της HELMEPA εδώ: <https://bit.ly/39eeUhf>
και της Ευρώπης, αντίστοιχα, εδώ: <https://bit.ly/362MlvL>
Πληροφορίες για τη διαχείριση απορριμμάτων από ΟΤΑ την περίοδο του COVID-19:
www.bit.ly/3eMRwtI
Οδηγίες για ασφαλή καθαρισμό εδώ: <https://bit.ly/3pZypjM>
Εάν έχεις έξυπνο κινητό ή Tablet εγκατέστησε την εφαρμογή Marine LitterWatch για την παρακολούθηση,
αναγνώριση και αναφορά θαλασσιών απορρίμματα που βρέθηκαν σε παραλίες:
<https://marinelitterwatch.discomap.eea.europa.eu/>
Δείτε το TOP 10 θαλασσιών απορριμμάτων βάσει ευρωπαϊκών δεδομένων εδώ: <https://bit.ly/362MlvL>
Περισσότερα για το Marine LitterWatch: <https://bit.ly/3wsOW2U>
Ηλεκτρονικός κατάλογος φωτογραφιών των απορριμμάτων ανά κατηγορίες: <https://bit.ly/3rQyAxx>
- 4 Εκτιμώμενος χρόνος αποσύνθεσης στη θάλασσα (Πηγή: NOAA):
Εφημερίδα: 6 εβδομάδες, κουκούτσι μήλου: 2 μήνες, Αποσίγαρο (γόπα): έως 5 χρόνια,
Λεπτή σακούλα super market: 10-20 χρόνια, Δοχείο καφέ Styrofoam: 50 χρόνια,
Κονσέρβα: 50 χρόνια, Αλουμινένιο κουτάκι: 200 χρόνια, Πλαστικό μπουκάλι: 450 χρόνια,
Πάνα μωρού: 450 χρόνια, Πετονιά: 600 χρόνια, Γυάλινο μπουκάλι: Απεριόριστο.
- 7 π.χ. Πλαστικό τελάρο: Είναι ελαφρύ, φθινό, επαναχρησιμοποιείται, πλένεται εύκολα,
έχει σχετικά μεγάλη αντοχή, μεγάλη διάρκεια ζωής, είναι φτιαγμένο έτσι ώστε να στοιβάζεται
και να αερίζονται σωστά τα αγροτικά προϊόντα.
- 9 1I, 2III, 3II
π.χ. Σε αφρό μαλλιών βρήκαμε VP/VA Copolymer, Polyquaternium-11
(απορροφούν το νερό εύκολα, καθιστώντας τον αφρό ανθεκτικό στην υγρασία).
Σε απορρυπαντικά βρήκαμε πολυκαρβοξυλικές ενώσεις (μειώνουν τις εναποθέσεις αλάτων
στο πλυντήριο εμποδίζοντας την κρυσταλλική ανάπτυξη ασβεστίτη).
- 10 1V, 2I, 3II, 4IV, 5III
- 13 Video της ΕΕΑΑ για την Ανακύκλωση: <https://bit.ly/2HzBd5O>
- 16 Τα 10 πιο συχνά εμφανιζόμενα απορρίμματα σε ευρωπαϊκές παραλίες (Πλαστικά είδη μίας χρήσης)
πηγή: www.bit.ly/3bmyQPm
Περισσότερα για την Ευρωπαϊκή Νομοθεσία (Marine Beach Litter in Europe – Top Items, 2016.
Data from JRS Technical Reports: <https://mcc.jrc.ec.europa.eu/main/dev.py?N=41&O=441>
και εδώ: <https://bit.ly/33uTPf9>.
Περισσότερα για την εκστρατεία «Are you #ReadyToChange?» εδώ: <https://bit.ly/2UTE3FQ>

Το Μεσογειακό Γραφείο Πληροφόρησης για το Περιβάλλον, τον Πολιτισμό και την Αειφόρο Ανάπτυξη (MIO-ECSDE) είναι Ομοσπονδία 133 Μεσογειακών Μη Κερδοσκοπικών Οργανισμών (ΜΚΟ) που εργάζονται σε ένα ευρύτατο φάσμα σημαντικών θεμάτων προστασίας του περιβάλλοντος και προώθησης της αειφορικής χρήσης των φυσικών πόρων και γενικότερα της αειφόρου ανάπτυξης. Μεταξύ των θεματικών προτεραιοτήτων περιλαμβάνεται η προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος και η διαχείριση των στερεών αποβλήτων με έμφαση στα πλαστικά μέσω της προώθησης σωστής καταναλωτικής συμπεριφοράς, ανακύκλωσης και ταχείας κατάργησης των πλαστικών μίας χρήσης. Μεταξύ των μέσων που το MIO-ECSDE χρησιμοποιεί, περιλαμβάνεται η διαμόρφωση και προώθηση σωστών καινοτόμων πολιτικών, πιλοτικών δράσεων και συμμετοχικών διαδικασιών, και η συστηματική ενημέρωση και εκπαίδευση» www.mio-ecsde.org.

MEdIES

Μεσογειακή Εκπαιδευτική Πρωτοβουλία
για την Εκπαίδευση και την Αειφορία

Η Μεσογειακή Εκπαιδευτική Πρωτοβουλία για το Περιβάλλον και την Αειφορία (MEdIES) είναι μια σημαντική δραστηριότητα του MIO-ECSDE, που εγκαινιάστηκε το 2002 και έκτοτε εργάζεται δυναμικά σχετικά με την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη (ΕΑΑ), σε μεσογειακό επίπεδο, μέσω της προώθησης της Μεσογειακής Στρατηγικής και του Σχεδίου Δράσης για την ΕΑΑ, επιμορφώνοντας εκπαιδευτικούς και παράγοντας κατάλληλο εκπαιδευτικό υλικό για τα πιο σημαντικά θέματα. Στήριζει ένα ευρύ δίκτυο Εκπαιδευτικών (πάνω από 6000 μέλη) και μια ιστοσελίδα με πληροφόρηση, χρήσιμο υλικό και ιστορίες για την ΕΑΑ από ολόκληρο τον κόσμο www.medies.net.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ

Η Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης (ΕΕΑΑ) δημιουργήθηκε με βάση το κοινοτικό και εθνικό θεσμικό πλαίσιο ως πρωτοβουλία επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή συσκευασιών και την εμπορία συσκευασμένων προϊόντων, με στόχο να ανταποκριθούν πιο αποτελεσματικά στη νομική τους υποχρέωση για Ανακύκλωση των αποβλήτων συσκευασίας των προϊόντων τους. Αδειοδοτήθηκε το 2003 από το Υπουργείο Περιβάλλοντος ως Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης για τα απόβλητα συσκευασιών.

Η ΕΕΑΑ αποτελεί ένα ιδιαίτερα επιτυχημένο παράδειγμα συνεργασίας μεταξύ του χώρου της επιχειρηματικότητας και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η ΕΕΑΑ δεν λειτουργεί κερδοσκοπικά αλλά προς όφελος του δημοσίου συμφέροντος, όπως προβλέπεται από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

Πολλές δράσεις της αφορούν στην εκπαιδευτική κοινότητα www.herrco.gr/.

ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΜΕΤΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ: Η ΘΕΣΗ ΤΟΥΣ ΣΤΟΝ ΜΠΛΕ ΚΑΔΟ ΜΑΚΡΙΑ ΑΠ' ΤΙΣ ΓΑΛΑΖΙΕΣ ΘΑΛΑΣΣΕΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΜΕ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ MEdIES ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ

Το πρόγραμμα είναι σχεδιασμένο για εφαρμογή κυρίως σε νησιωτικές και παραθαλάσσιες τουριστικές περιοχές. Αποσκοπεί αφενός στο να ενημερώσει και να ευαισθητοποιήσει τους μαθητές, και μέσω αυτών τις οικογένειές τους και όλους τους πολίτες και επισκέπτες, σχετικά με το πρόβλημα των θαλασσίων απορριμμάτων, ειδικά των πλαστικών, και αφετέρου στο να τους παρακινήσει σε δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης όπως μείωση της κατανάλωσης, αποφυγή του πλαστικού μίας χρήσης, επαναχρησιμοποίηση, διαλογή στην πηγή, σωστή ανακύκλωση στον μπλε κάδο, συμμετοχή σε καθαρισμούς, κ.ά. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει ακόμη επιμορφώσεις εκπαιδευτικών και συνεργασία με τοπικές αρχές και φορείς.

Η δράση αυτή συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Επιχορήγηση Λειτουργίας του MIO-ECSDE για το 2020). Ουδμία ευθύνη φέρουν οι χορηγοί της δράσης για τη χρήση της πληροφορίας του εντύπου αυτού.

Θέλεις να βοηθήσεις
να αλλάξουμε συμπεριφορές
ώστε να διατηρήσουμε τις γαλάζιες μας θάλασσες
καθαρές από πλαστικά;
Αν θέλεις, μπορείς και εσύ να συμβάλεις
σε μια καλύτερη ποιότητα ζωής
για όλους.

Η έκδοση αυτή σου προσφέρει χρήσιμο υλικό
για να αναπτύξεις τη δράση σου.

MEdIES
Μεσογειακή Εκπαιδευτική Πρωτοβουλία
για την Εκπαίδευση και την Αειφορία

Μεσογειακό Γραφείο Πληροφόρησης
για το Περιβάλλον τον Πολιτισμό & την Αειφόρο Ανάπτυξη (MIO-ECSDE)
Μεσογειακή Εκπαιδευτική Πρωτοβουλία για το Περιβάλλον & την Αειφορία (MEdIES)
E: info@mio-ecsde.org | W: www.mio-ecsde.org
E: info@medies.net | W: www.medies.net

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ

Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης
E: info@herrco.gr | W: www.herrco.gr